

Program wychowawczo-profilaktyczny

Szkoły Podstawowej Nr 5 im. Mikołaja Kopernika w Krotoszynie

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka.
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59 z późniejszymi zmianami).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249).
- Statut Szkoły Podstawowej nr 5 w Krotoszynie

Wstęp

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej nr 5 im. Mikołaja Kopernika w Krotoszynie został opracowany w oparciu o hierarchię wartości przyjętą przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski. Przyjęte treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze Statutem Szkoły i wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i określone przez państwo priorytety edukacyjne. Rolą szkoły oprócz pełnionej funkcji dydaktycznej jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego ucznia oraz wspomaganie rodziców w pełnieniu przez nich wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wniosków i analiz (wnioski z pracy zespołów zadaniowych, zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych),
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły (uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców).
- Misji szkoły:

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Istotnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada pedagogiczna, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (Instytucje, organizacje pozarządowe, placówki wspierające działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły, dziecko i rodzinę),
- odpowiedzialność za efekty realizacji programu.

I. Sylwetka absolwenta

Dążeniem Szkoły Podstawowej nr 5 im. Mikołaja Kopernika w Krotoszynie jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący szkołę, posiada następujące cechy:

W sferze fizycznej:

1. Dbą o zdrowie, zna funkcjonowanie własnego organizmu;
2. Dbą o higienę osobistą;
3. Jest świadomy znaczenia aktywności fizycznej, w tym aktywnego wypoczynku;
4. Zna zagrożenia ze strony środowiska dla życia i zdrowia;
5. Potrafi unikać nałogów, zna ich szkodliwe działanie;
6. Posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych, cywilizacyjnych, w tym płynących z Internetu;
7. Prezentuje postawę odpowiedzialną, troszczy się o bezpieczeństwo własne i innych.

W sferze emocjonalnej:

1. Potrafi identyfikować i wyrażać uczucia i emocje;
2. Wyraża emocje w sposób akceptowany społecznie;
3. Radzi sobie w sytuacji stresu, pokonuje niepowodzenia;
4. Ma wykształcone poczucie własnej wartości.

W sferze intelektualnej:

1. Samodzielnie poszukuje informacji o świecie;
2. Potrafi uczyć się korzystając z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne;
3. Zna wartość dziedzictwa kulturowego Polski oraz ważne elementy dziedzictwa Europy i świata zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły;
4. Zna i potrafi stosować techniki uczenia się;
5. Jest kreatywny;
6. Jest zmotywowany do rozwoju, stawia sobie ambitne cele.

W sferze duchowej:

1. Szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy;
2. Szanuje siebie, okazuje szacunek innym;
3. Z szacunkiem odnosi się do symboli narodowych;
4. Kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności, postępuje uczciwie, rozróżnia dobro i zło.

W sferze społecznej:

1. Zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia;;
2. Integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole;
3. Zna i rozumie zasady współżycia społecznego;
4. Potrafi współpracować w grupie;
5. Nawiązuje i potrafi podtrzymywać relacje rówieśnicze.

II Misja Szkoły

Misją Szkoły jest tworzenie uczniom możliwości pełnego rozwoju intelektualnego, psychicznego, społecznego, duchowego i fizycznego w poszanowaniu ich godności i wolności światopoglądowej oraz przygotowanie do dalszego kształcenia.

III. Cele ogólne

Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu edukacji i działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferach:

- 1) fizycznej – skierowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy, nawyków i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- 2) emocjonalnej – umożliwiającej zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,
- 3) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
- 4) intelektualnej – skierowanej na rozwijanie zdolności uczenia się, budowania celów w życiu, kształtowaniu ciekawości świata, korzystania z różnych źródeł pozyskiwania wiedzy i rozwijania umiejętności i zdolności,
- 5) duchowej – osiągnięcie właściwego stosunku do świata, do ludzi, zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia psychicznego oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) Wychowanie do wartości - zachęcanie uczniów do służenia wspólnocie szkolnej i lokalnej bez wyciągania z tego osobistych korzyści materialnych;
- 2) Kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych;
- 3) Rozwijanie świadomości patriotycznej, znajomość i poszanowanie symboli narodowych, religijnych, szkolnych, szacunek do języka, kultury i tradycji narodowej;
- 4) Wzmacnianie więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną;
- 5) Przekazywanie ogólnoludzkich norm i wartości moralnych;
- 6) Współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta;
- 7) Doskonalenie umiejętności i kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami/opiekunami;
- 8) Przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej;
- 9) Wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) Poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach;
- 2) Rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów;
- 3) Kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji;
- 4) Kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;
- 5) Wspieranie rozwijania indywidualnych uzdolnień, zainteresowań uczniów;
- 6) Prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej;
- 7) Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) Dostarczenie aktualnej wiedzy nauczycielom, wychowawcom i rodzicom/ opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych w kierunku przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, substancji psychoaktywnych oraz źródeł innych zagrożeń cywilizacyjnych;
- 2) Udostępnienie informacji o ofercie lokalnej pomocy specjalistycznej dla uczniów i ich rodziców/opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych;
- 3) Przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom/opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych

z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,

- 4) Informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomania.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- 1) Wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych;
- 2) Wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych;
- 3) Wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania te obejmują w szczególności:

- 1) Realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii;
- 2) Przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;
- 3) Kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych;
- 4) Doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych;
- 5) Włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, (IPET), o którym mowa w art. 71b ust. 1b ustawy o systemie oświaty, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

IV. Struktura oddziaływań wychowawczo - profilaktycznych

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

2. Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań wychowawczo-profilaktycznych,
- analizuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą Rodziców,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,

- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu, frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- realizują zalecenia do pracy z uczniem wydane przez PPP, lekarza,
- motywują uczniów do systematycznej pracy, wspierają w pokonywaniu trudności
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia.

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- dbają o integrację zespołu klasowego, o dobre relacje uczniów w klasie,
- organizują i udzielają pomoc psychologiczno – pedagogiczną swoim uczniom niezwłocznie po rozpoznaniu potrzeby,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczo-profilaktycznej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczo-profilaktycznej klasy i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych,
- prowadzą dokumentację pracy wychowawczo-profilaktyczną klasy.

5. Pedagog szkolny:

- diagnozuje środowisko wychowawcze,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach, współpracuje z wychowawcami w organizacji pomocy PP, z nauczycielami udzielając pomocy, porad, wskazówek do ich pracy z uczniami,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej pomocy wychowawczej lub opieki z uwagi na sytuację życiową,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,

- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym,
- współpracuje z instytucjami wspierającymi rodzinę (MGOPS, PCPR, OIK), Sądem Rodzinnym i Nieletnich, Służbami Kuratorskimi

6. Rodzice:

- współtworzą szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- Rada Rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną uczestniczy w uchwaleniu programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

7. Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących, podejmuje działania z zakresu wolontariatu,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,

V. Kalendarz uroczystości szkolnych w roku szkolnym

- uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego
- Dzień Edukacji Narodowej, ślubowanie klas pierwszych,
- opieka nad Szańcem,
- Narodowe Święto Niepodległości,
- Święto Patrona Szkoły,
- mikołajki klasowe,
- Koncert Kolęd
- Bal Absolwenta
- Dzień Ziemi,
- Memoriał I. Czerwonki
- Uroczyste zakończenie roku szkolnego.